

Selvitys Itä-Suomen yliopiston Savonlinnan kampuksen toimintojen siirron vaikutuksista

Selvityksen tausta

Itä-Suomen yliopiston hallitus on päättänyt, että Savonlinnan kampuksella toimivan soveltavan kasvatustieteen ja opettajankoulutuksen osaston koulutukset, Savonlinnan normaalikoulun sekä näitä tukevan filosofisen tiedekunnan hallintopalvelukeskuksen, yliopistopalveluiden sekä kirjaston toiminnat siirretään Joensuuhun aikaisintaan 1.8.2018 alkaen. Lisäksi päätöksen mukaisesti Aducaten toiminnot lakkaavat Savonlinnan kampuksella 1.1.2017 alkaen sekä yhteiskuntatieteiden ja kauppatieteiden tiedekunnan matkailualan opetus- ja tutkimuslaitos (MOT) liitetään osaksi tiedekunnan kauppatieteiden laitosta 1.1.2017 alkaen ja toiminnot siirretään Joensuun kampukselle.

Tässä selvityksessä arvioidaan aiemman tutkimuksen ja tilastotietojen avulla yliopiston toimintojen siirron vaikutuksia Savonlinnan alueen ja kaupungin talouteen. Lisäksi selvitykseen on koottu tietoa kiinteistöjen tilanteesta. Selvityksessä ei käsitellä päätöksen vaikutuksia Itä-Suomen yliopiston talouteen ja toimintaan.

Savonlinnan aluetalous

Savonlinna on noin 35 500 asukkaan kaupunki, joka sijaitsee Etelä-Savon maakunnassa. Savonlinnan väestö on vähentynyt viime vuosina noin 200-400 asukkaalla vuosittain. Väestö on vähentynyt, koska syntyneiden määrä on vähentynyt, kuolleiden määrä on kasvanut ja kuntien välinen nettomuutto on ollut negatiivinen. Maahanmuutto on hieman korjannut väestön vähenemistä. Koko Etelä-Savon maakunnassa asukkaita on noin 150 000.

Taulukko 1. Savonlinnan väestökehitys 2010-2015. Lähde: Tilastokeskus.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Väestö	37 059	36 854	36 584	36 256	35 944	35 523
Väkiluvun muutos	-145	-205	-270	-328	-312	-421
Luonnollinen väestönlisäys	-189	-159	-231	-253	-192	-287
Kuntien välinen nettomuutto	-21	-163	-149	-160	-159	-182
Nettosiirtolaisuus	62	123	112	86	53	34
Väkiluvun korjaus	3	-6	-2	-1	-14	14
Etelä-Savon väestö	155 472	154 522	153 426	152 518	151 562	150 305

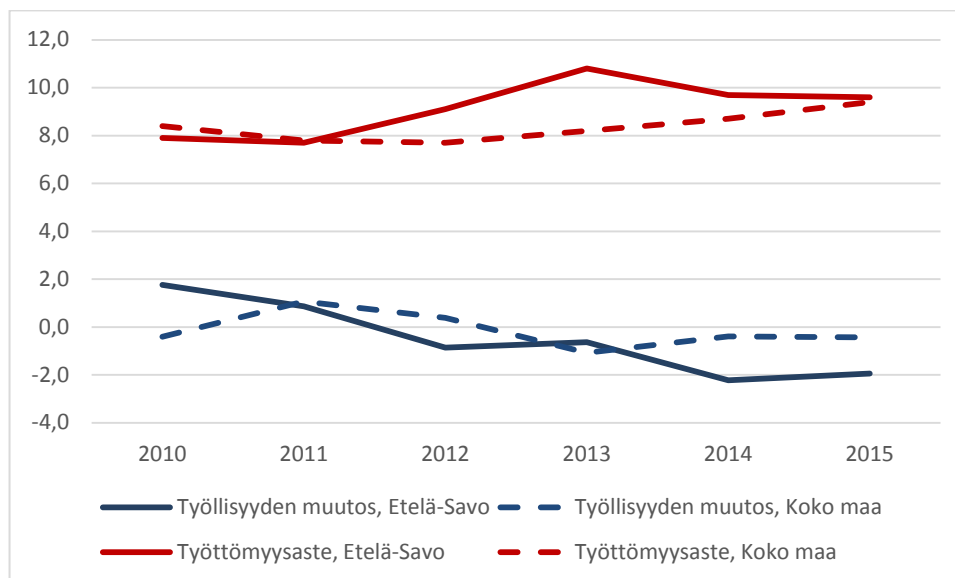
Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston mukaan Savonlinnan väestöstä oli työikäisiä (15-64-vuotiaita) vuonna 2015 noin 21 000. Työikäisen väestön osuus koko väestöstä on noin 60 prosenttia. Työssäkäyntitilaston työllisyystiedot ulottuvat vuoteen 2014 asti. Tuona vuonna Savonlinnassa työllisiä oli noin 13 000. Työllisten määrä on vähentynyt vuodesta 2010 noin 1 000 työllisellä. Koko maakunnassa työllisiä oli vuonna 2014 noin 56 500.

Taulukko 2. Työikäinen väestö ja työlliset. Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäyntitilasto.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Koko väestö	37 059	36 854	36 584	36 256	35 944	35 523
Työikäinen väestö (15-64)	23 332	22 911	22 496	22 016	21 602	21 141
Työlliset	13 914	13 991	13 792	13 367	13 033	
Työlliset, Etelä-Savo	60 176	60 038	59 026	57 560	56 530	

Suomen talous on kärsinyt pitkästä taantumasta 2010-luvulla. Vuonna 2009 syvän taantumun jälkeen talous toipui nopeasti, mutta vuosina 2012-2014 Suomen talous supistui. Talouden supistuminen on näkynyt myös työllisyyskehityksessä.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työllisten määrä väheni koko maassa vuosina 2013-2015. Etelä-Savossa työllisyys on vähentynyt suhteessa enemmän kuin koko maassa keskimäärin. Viime vuonna työllisten määrä väheni Etelä-Savon maakunnassa 1,9 prosenttia. Työttömyysaste nousi vuosina 2012 ja 2013 Etelä-Savossa nopeammin ja korkeammalla kuin maassa keskimäärin. Vuonna 2015 työttömyysaste oli Etelä-Savossa samalla tasolla kuin koko maassa.

Kuvio 1. Työttömyysaste ja työllisten määrän muutos 2010 Etelä-Savossa ja koko maassa. Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus.

ELY-keskuksen maaliskuun 2016 työllisyyskatsauksen mukaan työttömyyden kasvu näyttää taittuneen Etelä-Savossa. Työttömien työnhakijoiden määrä väheni hieman maaliskuusta 2015 maaliskuuhun 2016 Mikkelin ja Pieksämäen seutukunnissa. Savonlinnan seutukunnassa

työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi hieman. (Työllisyyskatsaus - Etelä-Savo. Maaliskuu 2016 2016).

Savonlinnan kaupungin toimittamien tietojen mukaan heikoista väestö- ja työllisyysnäkömystä huolimatta alueella on käynnissä investointeja. Investointeja tehdään metsäteollisuudessa, kaupan alalla ja matkailussa.

Aluetalous ja työllisyys

Toimintojen siirto vähentää työpaikkoja

Itä-Suomen yliopiston toimittamien tietojen mukaan päätökset koskevat 117 henkilöä, joista 105:lla on korkeakoulututkinto. Yliopiston ilmoituksen mukaan pääosalle henkilöstöstä tarjotaan vastaavia työtehtäviä pääasiassa Joensuun kampukselta. Siirtyviä työntekijöitä on 72, mikäli kaikki työntekijät ovat halukkaita siirtymään. 45 työntekijän työsuhde päättyy määräaikaisuuden päättymisen, eläkkeelle siirtymisen tai irtisanomisen myötä.

Yliopiston päätöksestä seuraava työpaikkojen vähennys Savonlinnassa on 117. Työpaikkojen väheneminen on 0,9 prosenttia Savonlinnan työpaikoista. Vuoden 2013 tietojen mukaan työpaikkoja, joissa työskenteli ylempään korkeakoulututkinnon tai tutkijakoulutuksen suorittanut henkilö, oli Savonlinnassa 1 228. Nyt ilmoitettu korkeakoulutettujen työpaikkojen vähennys on 105, joka on 8,5 prosenttia suhteessa korkeakoulutettujen työpaikkoihin.

Savonlinnan tapauksessa on syytä muistaa, että vain osa työpaikkojen vähenemisestä johtaa henkilöiden työttömyyteen. Suurimmalle osalle tarjotaan siirtoa toiselle kampukselle ja osa siirtyy eläkkeelle. Esimerkiksi äkillisen rakennemuutoksen alueilla keskeinen kriteeri on rakennemuutoksen seurauksena työttömäksi jääneiden määrä.

Kerroinvaikutukset aluetaloudessa

Aluetalouden tutkimuksessa on analysoitu alueellisia kerroinvaikutuksia. Kerroinvaikutuksessa on kyse siitä, että uudet työpaikat kasvattavat kysyntää alueella ja synnyttävät uusia työpaikkoja (Moretti 2010). Aluetalous hakeutuu tasapainoon hintojen, kysynnän ja tarjonnan muutosten kautta, joten kerroinvaikutuksia pienentävät palkkojen ja hintojen muutoksesta aiheutuvat tasapainovaikutukset. Esimerkiksi uudet työpaikat nostavat alueen palkkatasoa ja hintoja, mikä vähentää uusien työpaikkojen syntymistä. Palkkojen noususta aiheutuvaa vaikutusta kutsutaan syrjäyttämisaikutukseksi.

Aluetalous on avoin, joten myös muuttoliike vaikuttaa työvoiman tarjontaan. Jos työvoiman tarjonta esimerkiksi muuttoliikkeen seurauksena on joustavaa, syrjäyttämisaikutus on pieni.

Kun työvoiman kysyntä vähenee alueella, palkat laskevat. Työttömyyden kasvu ja palkkojen lasku vähentävät kulutuskysyntää. Palkkojen lasku kuitenkin myös lisää työvoiman kysyntää, koska työvoimaa on saatavilla aiempaa halvemmalla hinnalla. Osa työpaikkansa menettävistä työllistyy siten yksityiselle sektorille julkisen sektorin työpaikkojen vähentyessä.

Julkisen sektorin työpaikkojen sijoittumisen vaikutusta muihin työpaikkoihin on tutkittu eri maissa. Esimerkiksi Englannissa ajanjaksoa 1999-2007 analysoitaessa julkisen sektorin työpaikoilla ei havaittu vaikutusta yksityisen sektorin työllisyyteen (Faggio ja Overman 2014). Lyhyellä aikavälillä havaittiin 0,5 kerroinvaikutus palveluihin ja rakentamiseen, mutta -0,4 syrjäyttämisen vaikutus teollisuuteen. Tämä tarkoittaa, että yhtä julkisen sektorin uutta työpaikkaa kohden syntyi 0,5 työpaikkaa palveluihin ja rakentamiseen, mutta teollisuudesta vähenee 0,4 työpaikkaa. Pitkällä aikavälillä julkisen sektorin työpaikkojen muutoksella ei kuitenkaan havaittu olevan vaikutuksia alueen työllisyyteen.

Savonlinnan tapauksessa julkisen sektorin työpaikat vähenevät. Kerroinvaikutus toimii vastavasti myös tilanteessa, jossa työpaikat vähenevät. Aiemman tutkimuksen tulokset tarkoittaisivat tällöin, että lyhyellä aikavälillä palveluiden työpaikat vähenevät, mutta lisääntyvät teollisuudessa.

Myös Suomessa on tutkittu, syntykö alueella sijaitsevista valtion työpaikoista kerroinvaikutuksena lisää työpaikkoja (Pursiainen 2013). Tutkimuksen tuloksen mukaan alueellistamista-pauksilla ei havaittu olevan tilastollisesti merkitsevää vaikutusta. Kertoimen luottamusvälin avulla pystyttiin kuitenkin päättelemään, että vaikutukset eivät ole suuria positiivisia (yli 1,0) ja kerroin on ennemminkin negatiivien kuin positiivinen.

Aiemmat tutkimukset osoittavat hyvin suuret kerroinvaikutukset epätodennäköisiksi. Suuret positiiviset kerroinvaikutukset edellyttäisivät voimakkaita agglomeraatiovaikutuksia eli kasautumisesta syntyviä hyötyjä. Yliopistoilla voi olla merkittäviäkin agglomeraatiovaikutuksia. Agglomeraatiovaikutuksia voi syntyä, jos yliopisto esimerkiksi synnyttää korkean osaamisen keskittymiä ympärilleen. Opettajankoulutuksen toimialalla ei kuitenkaan ole tällaisia kasautumishyötyjä, koska opettajien työpaikat sijoittuvat maassa samalla tavalla kuin koulut ja kouluikäinen väestö.

Muita näkökulmia aluetaloudesta

VATT on tutkinut puolustusvoimauudistuksen vaikutuksia aluetalouteen ja työllisyyteen yleisen tasapainon VERM-mallilla (Honkatukia ja Tamminen 2013). Tutkimuksen mukaan esimerkiksi Kanta-Hämeessä varuskunnista väheni 150 työpaikkaa. Työpaikkojen väheneminen suhteessa maakunnan työllisten määrään on samaa luokkaa kuin Savonlinnan kampuksen tapauksessa, noin 0,2 prosenttia maakunnan työllisistä. Maakuntien erilaisten väestö- ja elinkeinorakenteen johdosta tuloksia ei voi verrata suoraan, mutta esimerkki kuvaa suuruusluokkaa.

Mallin tuottamien tulosten mukaan väestö vähenisi Kanta-Hämeen maakunnassa vuoteen 2025 mennessä noin 0,2 prosenttia, kotitalouksien tulot 0,3 prosenttia ja työllisyys vajeat 0,4 prosenttia. Kymmenen vuoden aikana maakunnan talous ja työllisyys pienenisivät varuskuntien henkilöstövähennysten jälkeen hieman perusuraa enemmän. Työllisyyden vähennys ei kuitenkaan ole moninkertainen suhteessa tähän julkisen sektorin henkilöstön vähenemiseen (Honkatukia ja Tamminen 2013.)

Työpaikkojen lisäksi Savonlinnasta poistuu opiskelijoita. Opiskelijat vaikuttavat Savonlinnan talouteen kulutuskysynnän ja vuokra-asuntojen kysynnän kautta. Opiskelijan poismuutolla on alueen kulutuskysyntään kuitenkin huomattavasti pienempi vaikutus kuin työllisten henkilöiden vähenemisellä, koska opiskelijat ovat pienituloisia. Vuokra-asuntojen kysynnän väheneminen laskee vuokria ja pienentää vuokra-asuntojen omistajien tuloja.

Esimerkkejä Ruotsista

Ruotsissa on tutkittu julkisen sektorin työpaikkojen siirtymisen vaikutusta alueille, joilta on lakkautettu varuskuntia. Negatiiviset vaikutukset väestöön, työllisyyteen ja paikallistalouteen olivat ennako-odotuksia pienemmät. Esimerkiksi työllisyyskehitys on lakkauttamisten jälkeen ollut heikkoa vain kahdessa varuskunnan menettäneessä kunnassa. Lakkauttamisten vaikutukset ovat olleet vähemmän merkittäviä positiivisesti kehittyvillä alueilla, mutta pienemmissä kaupungeissa epäsuotuisia. Joissain kunnissa pitkään jatkunut negatiivinen väestönkehitystrendi ei ole nopeutunut varuskuntien lakkauttamisen seurauksena. (Jakobsson 2010.)

Toinenkin Ruotsissa tehty tutkimus tukee näkemystä varuskuntien lakkauttamisen vähäisestä merkityksestä alueelliseen kasvuun ja muuttoliikkeeseen. Lakkauttamisella ei ole ollut merkittävää vaikutusta varuskunnan menettäneiden kuntien keskimääräiseen tulojen kasvuvauhtiin eikä nettomuuttoon (Andersson, Lundberg ja Sjöström 2005).

Toisaalta, samoin kuin Suomessa, Ruotsissakin yliopistot ovat kohdanneet säästöpainetta, ja useiden yliopistojen kampusten lakkautuksia on suunnitteilla. Esimerkiksi Keski-Ruotsin yliopiston Härnösandin kampus on päätetty lakkauttaa. Noin 1800 päätoimista opiskelijaa, joista suurin osa on etäopiskelijoita, siirtyy Sundsvalliin. Etukäteisselvityksissä on arvioitu, että pieni Härnösandin kunta menettäisi suoraan 180 työpaikkaa, josta seuraisi pidemmällä aikavälillä väestön väheneminen 400-600 asukkaalla ja noin saman suuruinen työpaikkojen menetys, mikä johtaa myös verotulojen vähenemiseen (Johansson ja Olsson 2013).

Arvio työllisyysvaikutuksista

Aiempien tutkimusten perusteella voidaan siis arvioida, että työpaikkojen siirtymisestä syntyvät vaikutukset alueen muuhun työllisyyteen jäävät pieniksi Savonlinnassa. Työpaikkoja siirtyy tai päättyy 117. Jos kerroinvaikutus olisi 0,5, työpaikkojen vähennys Savonlinnassa olisi yhteensä 176. Jos kerroinvaikutus olisi 0, yliopiston toimintojen siirto ei vaikuttaisi alueen muuhun työllisyyteen. Julkiset työpaikat voivat aiheuttaa myös syrjäyttämisaikutuksia, mikä tarkoittaa, että julkisen sektorin työpaikkojen vähentyessä yksityiselle sektorille syntyy korvaavia työpaikkoja. Syrjäyttämisaikutusten tapauksessa työpaikkojen vähennys olisi Savonlinnalle pienempi kuin 117.

Kuntatalous

Työpaikkojen siirtyminen ja väestön väheneminen vaikuttavat kunnan talouteen lyhyellä aikavälillä usealla eri tavalla. Kunnallisverotulot vähenevät veronmaksajien vähenemisen ja työttömäksi jäävien ansiotulojen pienenemisen seurauksena. Kiinteistöverotulot pienevät, kiinteistöjen hinnat ja verotusarvot laskevat.

Kunnallisverotulojen kertymiseen vaikuttaa myös muuttoliike. Jos työpaikkojen mukana siirtyvät tai työpaikkansa menettäneet henkilöt muuttavat pois paikkakunnalta, todennäköisesti myös heidän perheensä muuttavat. Tämä pienentää verotuloja jonkin verran enemmän. On kuitenkin hyvin mahdollista, että perheet, joissa toinen puoliso on töissä ja jotka asuvat omistusasunnossa, jäävät edelleen Savonlinnaan asumaan.

Taulukossa on kuvattu keskimääräinen kunnallisvero henkilöä kohden eri tuloluokissa. Taulukoon on valittu tuloluokkia, joihin opiskelijat (alle 10 000 euroa) ja yliopiston korkeakoulutettu henkilökunta (40 000-80 000) euroa sijoittuvat. Korkeammassa tuloluokissa kunnallisveroa on maksettu noin 10 000 euroa henkilöä kohden. Esimerkiksi 200 hyvätuloisen veronmaksajan poismuutto vähentäisi kunnallisverotuloja noin 2 miljoonaa euroa. Arvioita verotulojen muutoksesta on mahdollista laskea tarkemmin SISU-mikrosimulaatiomallilla, joka on esimerkiksi valtiovarainministeriön käytössä.

Opiskelijat eivät juuri maksa kunnallisveroja. 5000-10000 euroa vuodessa ansaitsevat maksavat vuodessa alle 500 euroa kunnallisveroja henkilöä kohden. Opiskelijat myös käyttävät hyvin vähän julkisia palveluita, joten heidän poistumisensa nettovaikutus kunnan talouteen on vähäinen. Kaikki opiskelijat eivät vaihda kotikuntaansa opintojen aikana, jolloin opiskelijoiden siirtyminen ei vaikuta kokonaisuudessaan kunnan veronmaksajien ja asukkaiden määrään.

Taulukko 3. Maksetut kunnallisverot tuloluokittain, 2014. Lähde: Tilastokeskus.

	0-5 000	5 000-10 000	40 000-50 000	50 000-60 000	60 000-80 000
Ansiotuloja saaneita	2169	3424	2349	979	638
Kunnallisvero yhteensä, euroa	27000	1660000	18167000	9254000	7214000
Kunnallisvero / henkilö, euroa	12	485	7734	9453	11307

Valtionosuudet vähenevät väestön vähenemisen seurauksena. Valtionosuuksia Savonlinnan on saanut vuonna 2015 keskimäärin 2 083 euroa asukasta kohden. Esimerkiksi 600 (200 työllistä + 400 opiskelijaa) henkilön poismuutto vähentäisi valtionosuuksia keskiarvolla laskettuna 1,25 milj. euroa, mikä on noin 1,7 prosenttia Savonlinnan saamista valtionosuuksista.

Vaikutusta kuntalouteen tasapainottaa se, että kunnan palveluita tarvitsee aiempaa vähemmän ihmisiä. Pitkällä aikavälillä kunnan talous tasapainottuu, kun poismuuton seurauksena sekä tulot että menot vähenevät. Kaikki kunnan palvelut eivät toki ole täysin skaalautuvia väestömäärän mukaan. Suomessa on erikokoisia kuntia, joilla on menot ja tulot tasapainossa. Kunnan on siis mahdollista tulla toimeen pienemmillä verotuloilla, koska pienemmällä väes-

tömäärällä myös kunnan palvelujen kysyntä on vähäisempää. Suurimmat negatiiviset vaikutukset aiheutuvat lyhyellä aikavälillä, kun kunnan talous sopeutuu uuteen tilanteeseen.

Kiinteistöt

Yliopiston käytössä olevat kiinteistöt

Senaatti-kiinteistöillä on Savonlinnassa päärakennus (valm. 1960), puutarharakennus (valm. 1960), liikuntahalli (valm. 1983) ja taitoteknologiarakennus (valm. 2002). Kohteet on vuokrattu Itä-Suomen yliopistolle ja liikuntahalli osittain kaupungille. Suomen Yliopistokiinteistöt (SYK) omistavat normaalikoulun rakennuksen, joka on vuokrattu yliopistolle.

Senaatti-kiinteistöjen arvion mukaan kiinteistöjen alaskirjaustarve on 14 milj. euron tasolla, mutta lopullinen alaskirjaustarve on tiedossa mahdollisen kiinteistökaupan jälkeen. Jos Senaatin omistamat kohteet joudutaan purkamaan, Senaatin omistamien rakennusten osalta purkukustannukset ovat 2,5 milj. euron tasolla. SYK:n kiinteistöjen arvioidut alaskirjaukset ovat 3 milj. euroa.

Senaatti-kiinteistöjen Valtiovarainministeriölle toimittamien tietojen mukaan opetustoiminnan jatkuminen edellyttäisi Senaatin omistamissa kiinteistöissä 10 milj. euron peruskorjausta. Myös SYK:n omistama normaalikoulu on tulossa elinkaarensa päähän. VM:n tietojen mukaan SYK ei ole valmis korjausinvestointeihin, jos yliopisto ei sitoudu pitkään vuokrasopimukseen.

Senaatti-kiinteistöjen mukaan vaihtoehtoisen käyttötarkoituksen löytymistä on vaikea arvioida. Muuta käyttötarkoitusta ei ole valtion taholta näköpiirissä. Kajaanissa ja Hämeenlinnassa opettajankoulutuksen lakkauttamisen jälkeen ainakin osalle tiloista on löytynyt vaihtoehtoista käyttöä. Hämeenlinnassa tilat ovat kaupungin koulun käytössä ja Kajaanissa normaalikoulun tiloissa toimii päiväkotit. Lakkautettujen varuskuntien tiloissa on viime aikoina toiminut esimerkiksi vastaanottokeskuksia. Vaasassa varuskunta-alueelle on sijoittunut yrityksiä ja kulttuuritoimijoita.

Vuokra-asuntomarkkinat

Opettajankoulutuksen lähtö Savonlinnasta vaikuttaa opiskelija-asuntojen tilanteeseen. Savonlinnan Opiskelija-asunnot Oy on oman tiedotteensa mukaan tällä hetkellä jo erittäin vaikeassa taloudellisessa asemassa. Yhtiön asunnoissa asuu 163 opettajaksi opiskelevaa. Näiden asukkaiden poistuminen pudottaisi käyttöasteen noin 50 prosenttiin, jolloin yhtiön rahoitustulos olisi lähes miljoona euroa tappiollinen.

Äärimmäisessä tapauksessa Savonlinnan Opiskelija-asunnot Oy ajautuisi konkurssiin. Mahdollinen konkurssi merkitsisi kaupungille Savonlinnan opiskelija-asunnot Oy:n toimittamien tietojen perusteella oman pääoman menetyksen ja takausvastuiden realisoitumisen kautta noin 7 miljoonan euron tappiota. Valtiolle tappioita tulee valtiokonttorin lainojen kautta noin 9 miljoonaa euroa sekä mahdollisen takausvastuun realisoitumisen kautta noin 1,4 miljoonaa eu-

roa. Korvaavan toiminnan syntyminen ja kiinteistöjen myynti toiseen käyttötarkoitukseen ovat keskeisiä taloudellisten menetysten hillitsemiseksi.

Opiskelijoiden poistuminen Savonlinnasta näkyy yksityisillä vuokra-asuntomarkkinoilla vuokrien laskuna. Vuokrien lasku yksityisillä markkinoilla vähentää kaupungin omistamien vuokra-asuntojen kysyntää ja heikentää vuokra-asuntoyhtiön taloudellista tilannetta.

Yhteenveto

Aiempien tutkimusten ja tilastojen perusteella Savonlinnan kampuksen toimintojen siirtämisen vaikutukset alueen muuhun työllisyyteen jäävät vähäisiksi. Pääosalle yliopiston työntekijöistä tarjotaan mahdollisuutta siirtyä työn perässä, joten he eivät jää työttömiksi. Opiskelijoiden poistuminen vähentää kulutuskysyntä alueella, mutta vaikutukset ovat pieniä, koska opiskelijat ovat pienituloisia.

Kunnallisverotulot vähenevät veronmaksajien vähenemisen ja työttömäksi jäävien ansiotulojen pienenemisen seurauksena. Kiinteistöverotulot pienevät, kun kiinteistöjen hinnat ja verotusarvot laskevat. Opiskelijoiden poismuuton suora vaikutus kaupungin talouteen on vähäinen. Opiskelija-asuntojen käyttöasteen laskeminen aiheuttaa kuitenkin Savonlinnan opiskelija-asunnot Oy:lle taloudellisia vaikeuksia. Muutokset vuokra-asuntomarkkinoilla heikentävät myös Savonlinnan kaupungin omistaman vuokra-asuntoyhtiön tilannetta.

Suurimmat negatiiviset vaikutukset Savonlinnan kaupungin talouteen syntyvät lyhyellä aikavälillä, kun kaupungin talous joutuu sopeutumaan uuteen tilanteeseen. Myös vuokra-asuntoyhteisöjen vaikeudet heijastuvat negatiivisesti kaupungin talouteen. On syytä miettiä ratkaisuja, joilla voidaan helpottaa kaupungin talouden sopeutumista.

Lähteet

- Andersson, Linda, Johan Lundberg, ja Markus Sjöström. 2005. "Regional Effects of Military Closures: The Case of Sweden". *CERUM Working Paper* 85:2005. http://www.sprak.umu.se/digitalAssets/18/18820_cwp_85_05.pdf.
- Faggio, Giulia, ja Henry Overman. 2014. "The effect of public sector employment on local labour markets". *Journal of urban economics* 79: 91–107.
- Honkatukia, Juha, ja Saara Tamminen. 2013. "Puolustusvoimauudistuksen aluetaloudelliset vaikutukset". 15. Valmisteluraportit. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT. https://www.vatt.fi/file/vatt_publication_pdf/v15.pdf.
- Jakobsson, Magnus. 2010. "Militär avveckling: Problem eller möjlighet?" *Lisensiaatintyö, Kulturgeografiska institutionen. Forskarskolan I Geografi: Uppsala universitet*. <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:377820/FULLTEXT01.pdf>.
- Johansson, Ulf, ja Jörgen Olsson. 2013. "Vägval för Mittuniversitetet – regionala konsekvenser av verksamhetsförändringar i Härnösand". *Esiselvitys. Sweco Eurofutures AB*. <https://www.miun.se/siteassets/forvaltning/omstallningsarbetet/lokalisering-2016/bilaga-2-vagval-for-mittuniversitetetpdf>.
- Moretti, Enrico. 2010. "Local Multipliers". *American Economic Review: Papers & Proceedings* 100 (2): 1–7. doi:10.1257/aer.100.2.1.

Pursiainen, Heikki. 2013. "Alueellistamisen taloudelliset vaikutukset". 14. Valmisteluraportit. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT.

"Työllisyyskatsaus - Etelä-Savo. Maaliskuu 2016". 2016. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. TE-palvelut. <https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/14041561/Etel%C3%A4-Savon+ty%C3%B6llisyyskatsaus+maaliskuu+2016/78ec7726-8339-4f12-81b6-a2466e264559>.